

JELLEMZŐ ADATOK

ERDÉLY HÁRTYARÖPŰ ROVARAINAK FAUNÁJÁHOZ.

MOCSÁRY SÁNDOR-tól.

Erdély hártyaröpű rovarainak (Hymenoptera) faunája az irodalomban még ma is nagyon ismeretlen.

Dr. MAYR GUSZTÁV volt az első, ki egyes adatokkal járult e rovarrend ismeretéhez, melyeket FUSS KÁROLY, később HERMAN OTTÓ és szerző újakkal bővített.

1880-ban HENRICH Károly 51 méhfélét sorol fel, melyeket Nagy-Szeben körül gyűjtött; ezekkel együtt az 1881-ik év előtt Erdély hártyaröpű rovarainak faunájából csak 227, többnyire közönséges faj volt ismeretes.

Míg hazánknak a Királyhágón inneni részén ismeretesen több mint 4000, biológiai és földíratl elterjedés tekintetében nagyrészt igen érdekes hártyaröpű rovar él, s ezzel szemben a Királyhágóntúli rész ilyenmő faunájára vonatkozó adatok csak szőrványosak, a Magyar Tudományos Akadémia és a Nemzeti Múzeum anyagi segélye mellett, Erdély ilyenmő állatainak s különösen méhfajainak tanulmányozására vállalkoztam.

E czélból kétszer útaztam Erdélybe az 1881- és 1882. években, a hol június—július hónapokban összesen kilencz hétig időztem. Torda, Kocsárd, Maros-Vásárhely, Nagy-Enyed, Nagy-Szeben, Erzsébetváros, Segesvár, Előpatak és Brassó környékén rovarokat, főleg hymenopterákat, összesen 503 fajt 862 példányban gyűjtöttem.

A bejárt vidékek között legérdekesebb állatokat Tordánál, Nagy-Enyednél és Segesvárnál találtam, köztök olyan fajokat is, melyekről előbb alig hihettem, hogy Erdélyben is föltalálhatók lesznek; ez alkalommal arról is meggyőződhettem, hogy több igen érdekes délkeleti fajunk, Magyarország központi és déli részéből, Erdélyen át van elterjedve a Kaukázus felé.

E rövid, csak a nyári faunát illető kutatásom után, Erdély hártyaröpű rovarainak állatvilágát csak részben jellemezhetem; s bár az sokkal szegényebbnek tünik föl előttem, mint a milyen a Királyhágón inneni köz-

ponti vagy déli rész: a közép-európai általános fauna állatain kívül mégis több oly érdekes fajt találtam, melyek a magyarországi, részben a déli vagy délkeleti faunát kiválólag jellemzik, mint a milyenek: *Allantus unifasciatus* Mocs., *Chrysis cingulicornis* Först., *Myrmecoecystus viaticus* Latr., *Myrmosa cognata* Costa, *Pristocera depressa* F., *Cerceris tuberculata* Vill., *Bombus vorticosus* Gerst., *Anthophora borealis* Mor., *flabellifera* Lep., *Tetralonia basalis* Mor., *dentata* Ev., *armeniaca* Mor., *Eucera clypeata* Erichs., *difficilis* Duf., *pannonica* Mocs., *tomentosa* Dours, *Meliturga clavicornis* Latr., *Cilissa dimidiata* Mor. var. *hungarica* Mocs., *Camptopeum frontale* F., *Ceratina Leowii* Gerst., *Andrena truncatilabris* Mor., *Halictus carinae-ventris* Mor., *varipes* Mor., *Colletes nasutus* Sm., *Nomia ruficornis* Spin., *Lithurgus fuscipennis* Lep., *Osmia bidentata* Mor., *Anthidium nanum* Mocs., *Nomada tripunctata* Mor., *cinnabarina* Mor., *trispinosa* Schmied., *Phiarus abdominalis* Ev., *Biastes brevicornis* Pz., *Pasites maculatus* Jur., *Cœlixys afra* Lep., *Dioxys jucunda* Mocs., melyek bizonyára Erdély legérdeesebb fajai. — Ezekén kívül Erdélyben néhány olyan fajra is akadtam, melyeket hazánkban eddig még nem gyűjtöttek, mint: *Stizus terminalis* Dhlb., *Odynerus rubripes* André; néhány új fajt is hoztam magammal.

HENRICH Károly az 1881—1883. években ismét több fajt közölt, melyeket Szeben körül gyűjtött, úgy hogy a mai napig az irodalomban 330 faj hymenopterát találunk följegyezve; a mi csekély a Királyhágón inneni részről ismeretesebbekhez képest, még ha arra is ügyelünk, hogy Erdély sokkal hidegebb és nagyon változékony éghajlatánál fogva a hártyaröpű rovarok tenyészésének kevésbé kedvező.

Torda mellett több érdekes biológiai adatot is figyelhettem meg és alkalmam volt ezen részben is meggyőződni arról, hogy főleg a méhfélék élete egészen a virágok életéhez van kötve, mert több érdekes fajt, melyekről előbb alig hittem, hogy a Királyhágón túl is megtalálhatók lesznek, itt is ama növényekről gyűjtöttem, melyeket azok a Királyhágón innen vagy Szlavonia vidékein látogatnak. Az ezekre vonatkozó részleteket illetőleg a Magyar Tudományos Akadémia által kiadott Matematikai és természettudományi Közlemények XIX. kötetében, 1883., s e folyóirat Revue-jében megjelent dolgozatomra utalhatok.